

Til lovforslag nr. L 136. Betænkning afgivet af Uddannelsesudvalget den 28. april 1994

Betænkning

over

Forslag til lov om ændring af lov om undervisning af voksne indvandrere

(Amtrådernes informationsforpligtelse over for nye familiesammenførte voksne, uddannelses- og erhvervsvejledning, udvidelse af initiativtagerkredsen og undervisning af en begrænset kreds af danske statsborgere)

Udvalget har behandlet lovforslaget i nogle møder og har herunder stillet spørgsmål til undervisningsministeren, som denne har besvaret skriftligt. Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå er optrykt som bilag til betænkningen.

Endvidere har udvalget modtaget skriftlige og/eller mundtlige henvendelser fra:

Arbejdernes Oplysningsforbund,
Amtrådsforeningen i Danmark,
Dansk Flygtningehjælp,
Folkeligt Oplysningsforbund,
Frit Oplysningsforbund,
Landsforbundet af Voksen- og Ungdomsun-
dervisere og
Liberal Oplysningsforbund.

Der er af undervisningsministeren stillet ændringsforslag, hvorom henvises til de ledsagende bemærkninger.

Herefter indstiller et *flertal* (udvalget med undtagelse af Socialistisk Folkepartis og Fremskridtspartiets medlemmer) lovforslaget til *vedtagelse* med de stillede ændringsforslag.

Et *mindretal* inden for flertallet (Det Konservative Folkepartis og Venstres medlemmer af udvalget) bemærker, at mindretallet forudsætter, at private udbydere af undervisning,

herunder oplysningsforbundene, ikke stilles ringere end offentlige udbydere.

Mindretallet finder, at danskundervisningen er en helt grundlæggende del af integrationen af indvandrere, og at oplysningsforbundene, der hver med deres grundholdning arbejder i sund konkurrence med hinanden, kan tilbyde en integration, der ligger ud over det snævert faglige baseret på forbundenes brede folkelige baggrund og de mangeartede aktiviteter.

Det er netop det folkelige islæt og de utrolig mange forskellige aktiviteter, som folkeoplysningsforbundene kan tilbyde ud over sprogun-
dervisningen, der ikke blot er med til at fremme integrationen, men tillige er med til at fremme danskeres forståelse for og mulighed for samvær med udlændinge.

Et *mindretal* (Socialistisk Folkepartis medlem af udvalget) vil redegøre for sin stilling til lovforslaget og de stillede ændringsforslag ved 2. behandling.

Et *andet mindretal* (Fremskridtspartiets medlem af udvalget) indstiller lovforslaget til *forkastelse* ved 3. behandling og kan ikke tiltræde de stillede ændringsforslag.

Efter Fremskridtspartiets opfattelse er det ikke en statslig opgave at sikre udlændinges integration. Når en udlænding ønsker at være her i landet, må det principielt være pågældendes egen opgave at tilpasse sig de normer og

regler, der er nødvendige for at leve i landet, herunder også erhvervelsen af dansk kundskaber.

Det meddeles i formålsbeskrivelsen, at lovforslaget også fremsættes med henblik på en bedre retsstilling og dermed retssikkerhed for udlændinge.

Fremskridtspartiet mener, at dette er i strid med god dansk retsopfattelse. Ved gennemførelse af en særlovgivning, som det her er tilfældet, gennemfører man ikke en forbedret retssikkerhed for de nævnte grupper.

Fremskridtspartiet erkender, at dansk kundskaber må antages at være en meget vigtig del af indvandrernes muligheder for integration, men dette er ingen begrundelse for en offentlig finansiering af indlæringen. Lovforslaget nævner, at modtagelsen af offentlige overførselsindkomster skal være afhængig af deltagelse i dansk undervisning.

Dette er i modstrid med at gøre deltagelsen til et obligatorisk krav for alle nye familiesammenførte voksne. Om man ønsker at modtage offentlige overførselsindkomster, skal være op til den enkelte. Hvis man ikke ønsker at modtage offentlige overførselsindkomster, så bør man heller ikke tvinges til at lære dansk.

Fremskridtspartiet mener heller ikke, det er nødvendigt at indføre uddannelses- og erhvervsvejledning på sprogskolerne. Fremskridtspartiet er samtidig modstander af, at udbyderkredsen skal udvides til også at omfatte amtskommunerne. De nuværende udbydere kan ikke klandres for det, de har udført hidtil, og derfor er der ingen grund til at udvide udbyderkredsen til også at omfatte amtskommunerne.

Fremskridtspartiet var ikke med i forliget i 1992 om integration af indvandrere. Fremskridtspartiet er også modstander af denne lov.

Ændringsforslag

Af *undervisningsministeren*, tiltrådt af et *flertal* (udvalget med undtagelse af SF og FP):

Til § 1

1) *Nr. 2* affattes således:

»2. § 1, stk. 1, affattes således:

»Ethvert amtsråd skal sørge for, at indvandrere, jf. stk. 3, der bor i amtskommunen, kan

få undervisning, der sigter mod at gøre det muligt for dem at fungere i det danske samfund. Undervisningen skal kunne påbegyndes senest 3 måneder efter, at der er ansøgt herom, medmindre der foreligger usædvanlige forhold.«

2) *Nr. 6* affattes således:

»6. § 2 affattes således:

»§ 2. Et amtsråd opfylder sin pligt til at sørge for undervisning efter § 1 ved at indgå overenskomst herom med en kreds af flere initiativtagere, f.eks. en privat skole eller anden privat initiativtager, en uddannelsesinstitution eller et andet amtsråd eller kommunalbestyrelse.

Stk. 2. Amtsrådet kan indgå i kredsen af initiativtagere i henhold til stk. 1 ved selv at iværksætte undervisning. Undervisningsministeren kan fastsætte regler herom samt om indgåelse af overenskomster efter stk. 1.«

Bemærkninger

Til nr. 1

Med lovforslaget øges antallet af deltagere til undervisningen. For at sikre, at denne udvidelse af deltagerantallet ikke skal føre til længere ventetider for nye deltageres påbegyndelse af indvandrerundervisningen, foreslås det, at der højst skal kunne gå 3 måneder mellem ansøgning og optagelse.

Dette svarer til, at der for øjeblikket normalt sker optagelse til undervisningen 4 gange om året. I enkelte amtskommuner har det imidlertid vist sig, at der allerede i dag er ventetider på mere end tre måneder. Her vil ændringsforslaget sikre en hurtig påbegyndelse af undervisningen. Det er i den forbindelse ikke hensigten, at problemet disse steder løses ved, at der f.eks. optages flere deltagere på et hold, end det er pædagogisk forsvarligt.

Til nr. 2

Ændringsforslaget har til formål at sikre imod monopoldannelse omkring udbudet af indvandrerundervisning. Det indføres i lovtæksten, at amtsrådet skal indgå overenskomst med flere initiativtagere på området, dog således, at amtsrådet selv kan vælge at indgå i kredsen af udbydere.

Frank Jensen (S) Poul Andersen (S) Poul Erik Dyrland (S) Baadsgaard (S)

Else Marie Mortensen (S) Anne-Marie Meldgaard (S) Jette Pors (CD) nfm.

Dorit Myltoft (RV) Merethe Due Jensen (KRF) Eva Møller (KF) Jens Jørgensen (KF)

Pia Christmas-Møller (KF) Birthe Rønn Hornbech (V) Hanne Severinsen (V) fmd.

Else Winther Andersen (V) Jan Køpke Christensen (FP) Aage Frandsen (SF)

Nogle af udvalgets spørgsmål til undervisningsministeren og dennes svar herpå

Spørgsmål 21:

»Åbner ændringsforslagets formulering af § 2 mulighed for, at et amtsråd kan opfylde sin forpligtelse til at sørge for undervisning ved udelukkende selv at iværksætte undervisning?«

Svar:

Nej, et amtsråd kan ikke opfylde sin forpligtelse til at sørge for undervisning ved udelukkende selv at iværksætte undervisningen. Ændringsforslaget har netop til formål at sikre imod monopoldannelse omkring udbudet af indvandrerundervisningen.

Spørgsmål 22:

»Der tales i den i ændringsforslaget foreslåede affattelse af § 2 om en kreds af flere initi-

ativtagere. Det betyder vel, at et amtsråd ikke kan nøjes med at indgå aftale med en initiativtager, dersom flere er interesserede?«

Svar:

Et amtsråd kan ikke nøjes med at indgå aftale med én initiativtager, hvis flere er interesserede.

Spørgsmål 23:

»Kan ministeren bekræfte, at »en kreds af flere initiativtagere« kan forstås som en forpligtelse for amtsrådet til at indgå overenskomst med minimum to initiativtagere ud over eventuelt amtsrådet selv?«

Svar:

Ja.